

İŞLETMELERDE İÇ DENETİMİN ÖNEMİ

Yazar Kadir DODİ

Salı, 28 Eylül 2010 12:08 - Son Güncelleme Salı, 28 Eylül 2010 12:11

İŞLETMELERDE İÇ DENETİMİN ÖNEMİ

I.GİRİŞ

Genel olarak Denetim, ilgili alanlarına göre, önceden belirli yasal, ahlaki ve içsel dinamiklerince oluşturulmuş kural, düzen ve prensiplere ilişkin yapılacak olan izleme, kontrol ve tespit faaliyetidir. Bu faaliyet gerçekleştirilirken önceden saptanmış kurallar, prensipler olmalıdır. Aksi takdirde kıyaslama sonucunda, kontrol ve tespitlerin gerçekleşmesi mümkün olmayacaktır.

Peki ya İç denetim, diğer denetim türlerinden yöntem ve anlam olarak ne kadar farklıdır? Tümdengelim mi söz konusudur yoksa tümevarım mı?

II. GEREKSİNİM NEDENİ

Günümüz de Ticari hayat, keşmekeş bir hal almıştır. Zaman zaman profesyonellerde bu keşmekeş yapının içerisinde bozguna uğramakta ve sığınacak bilgi kümelerine ihtiyaç duymaktadırlar. Modern Dünya'da bilgi, inanılmaz bir güç kaynağı olmuş ve zerrecikleri dahi paraya dönüşme imkanı bulmuştur.

Kuşkusuz, mesleki bilgi ve beceri geliştikçe denetsel pratik, ilgililere bu yönde kolaylıklar sağlayacaktır. Elbetteki,Sürekli gelişimin en önemli dinamiklerinden biri de günceli ve mevzuatları yakından izlemektir.

Günümüzde iktisadi yaşamın karmaşık ve dinamik yapısı, bu yapının mihenk taşı olan işletmeleri de etkilemiş , işletmeler de organizasyon yapılarını bundan hareketle oluşturmaya başlamışlardır. Ticari faaliyete dayanan işlemlerin oldukça sık ve karmaşık olması , bu işlemlerin kontrolünün hatta takibinin imkansız hale gelmesi sonucunu doğurmaktadır. Bu nedenle artık küçük işletmeler dahi, iç denetim müessesesine önem verir hale gelmişlerdir.

Yasalar ve mevzuatlar da, geleceğe yönelik projeksiyonlara ilişkin, devinim göstermektedirler. Örneğin her şirketin bir Mali Müşavir iç denetçi istihdamı zorunluluğu olması gerektiği gibi.

Özetle, iç denetime ve bunun organizasyondaki yerine önem vermeyen işletmeler, kendi çözümsüzlüklerinin içinde eriyip gideceklerdir.

III.KAVRAMSAL AÇIKLAMALAR

İç denetim, şirketin veya genel tanımı ile organizasyonun belirli yasal, etik ve önceden

İŞLETMELERDE İÇ DENETİMİN ÖNEMİ

Yazar Kadir DODİ

Salı, 28 Eylül 2010 12:08 - Son Güncelleme Salı, 28 Eylül 2010 12:11

belirlenmiş kurallar ile faaliyetlerinin incelenmesi ,sorgulanması,sonuçlarının tespit edilmesi ve olumsuzlukların ortadan kaldırılmasına yönelik süreçtir.

İç denetim süreci, başından sonuna kadar bir planlama sürecidir. Çalışma kağıtlarının hazırlanmasından raporlamaya kadar olan süreç tamamen planlıdır ve olmak zorundadır.

İç denetim sürecini gerçekleştirenler ki, bundan sonra kitabımızda denetçi olarak ifade edilecektir, bu meslek mensupları titiz ve dikkatli olmak zorundadırlar. Bundaki temel amaç , şirketin varlıklarının ve menfaatlerinin korunmasıdır. Ama burada üzerinde durulması gereken en önemli unsur 'Kamu Menfaatinin Korunması' hususudur.

Bilakis, denetçiler görevlerini ifa ederken, şirket menfaatlerinin yanısıra kamusal menfaatin korunması görevini üstlenmişlerdir.

Nitekim, bu görevi üstlenen kişiler bundan böyle meslek mensubu olmak zorunda kalacaklar ve bu da mesleğe daha fazla artı değer katacaktır. Meslek mensubu olan Mali Müşavirler zorunlu staj (3 yıl) ve sınavlardan geçip, uluslararası akreditasyonu olan , Türkiye Serbest Muhasebeci Malî Müşavirler ve Yeminli Malî Müşavirler Odaları Birliğinden ruhsat almaktadırlar.

İşletmelerin yönetsel fonksiyonları ve denetsel fonksiyonları bir bütün olarak çalışır. Denetsel fonksiyonu sağlayan denetçi, bu görevini yaparken üst yönetime bağlıdır ve bundan güç almaktadır. Aksi halde tesirsiz kalır ve görevini sağlıklı koşullarda yapma imkanı ortadan kalkar. Denetsel güç, etkili olmalı ve yönetsel güç ile paralel gitmelidir. Ancak denetsel güç, çoğunlukla yönetsel gücü yönlendirmeli ve şirketin menfaatleri doğrultusunda manevraların yapılmasını sağlamalıdır.

IV. BAZI ÖNEM TAŞIYAN NİTELİK VE ÖZELLİKLER

Bilindiği üzere şirketlerde faaliyetlerin gerektirdiği ölçüde departman veyahutta bölümle bulunmaktadır. Bunlar başlıca, Muhasebe, Finans, Satınalma ve Ticaret, İnsan Kaynakları, Personel ve Teknik bölümler olarak sıralanabilir. Elbetteki saydığımız departmanların isimleri veya örgütsel tanımları değişik olabilir. Sonuçta işlevsel yapılar ve faaliyetlerin devamlılığı açısından çok fazla öncül değişmeyecektir.

Çoğunlukla iç denetim sürecinde teorisyenlerin ve üniversitelerin sağlamış olduğu bilgi ve birikimler yol gösterici olup, bunların katkıları eşsizdir.

İç denetim süreci, tamamen kapsayıcıdır. Bu süreçte finansal denetim, uygunluk denetimi, faaliyet denetimi ile paralel işlemlerin yapılması gerekmektedir.

İç denetim sürekli olmalıdır. Kesintisiz, akıcı olmalı ve işletme faaliyetlerini aksatmadan yapılmalıdır.

Denetçiler, kılık kıyafetleri ile çevresindekilere örnek olmalıdırlar. Etkili kişisel görünüm, anahtar özelliği taşımaktadır.

İŞLETMELERDE İÇ DENETİMİN ÖNEMİ

Yazar Kadir DODİ

Salı, 28 Eylül 2010 12:08 - Son Güncelleme Salı, 28 Eylül 2010 12:11

Denetçiler, hitabet yeteneklerini sunumlar ve kişisel yaşamda sürdürmelidirler. Bu onlara, mutlak surette bir üstünlük sağlayacaktır.

Denetçiler , çalışma ortamlarını öncelikli olarak belirlemeli ve kendilerine sağlıklı ortamlar tahsis edilmesini istemelidirler.

Denetim faaliyetinin sağlıklı yürütülmesini sağlayacak her türlü destek ekipman (yazıcı,Bilgisayar vb.) istenilmelidir.

Denetçiler, başta bölüm müdürleri olmak üzere tüm personel ile iletişimi kesintisiz sürdürmelidir.Ancak bunu yaparken bazı öznel konulara (futbol takımı vs.) girilmemelidir.

Sürekli mesleki yayınları takip etmeli ve yasal mevzuattan asla uzak kalınmamalıdır.

Her şeyin insan için olduğu düşüncesinden uzaklaşmamalı ve görevini yaparken çalışanların insani ihtiyaçlarını mutlak surette gözetmelidir.

Üst yönetimin kendisine verdiği imtiyazı mesleki anlamda sonuna dek kullanmalı ve kendisine karşı yapılabilecek olumsuz davranışların doğrudan üst yönetime (Yön.krl.-Patron vs.) yapıldığını vurgulamalıdır.

Denetim faaliyetinde istenilen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz olarak temin edilmesini sağlamalıdır. Denetim faaliyeti asla kesintiye uğratılamaz. Bu, tüm işlemlerin yanlış sonuçlar vermesini sağlar.

Denetçiler, İşletmede olması gereken prosedürlere, mutlaka denetim prosedürlerini de ilave etmelidirler. Bu tartışmasız bir gerçektir. Prosedürü olmayan denetim olmaz.

Denetçiler, denetim teknikleri ve standartlarını şirket bazında oluşturmalıdırlar.

Denetçiler, mesleki yapının gerektirdiği genel standartları taşımak zorundadırlar. Bunlar sırası ile mesleki eğitim ve uzmanlık standardı, Bağımsızlık standardı, mesleki dikkat ve özen standardı, reklam yapmama ve yasağı standardı, Haksız rekabet yapmama yasağı standardı, Sır saklama standardı.

Denetçiler, kanıtlara ilişkin topladıkları verileri titizlikle seçmelidirler. Bu kanıtlar ayrıca objektif kriterlere dayanmalıdır.

Denetçiler, denetim tekniklerini yerinde ve uygun kullanmalıdırlar. Fiziki inceleme , kıyaslama, soruşturma vb.

V.SONUÇ

Yukarıda yer aldığı üzere yapılan açıklamalar ve tespitler sayıca arttırılabilir. Ancak genel çerçevede olması gerekenler ve bunların özü kanımca budur.

İŞLETMELERDE İÇ DENETİMİN ÖNEMİ

Yazar Kadir DODİ

Salı, 28 Eylül 2010 12:08 - Son Güncelleme Salı, 28 Eylül 2010 12:11

Bununla birlikte, İç denetim uygulayıcıları ve Yöneticileri, kesinlikle saygın ve nitelikli meslek mensubu Mali Müşavirler olmalıdır.

Bilakis, Ülkemizde TÜRMOB ve Odalarımız dışında konuyla ilgili muhatap kesinlikle aranmamalıdır.

Sorumluluk bazında Konuya ilişkin tek yetkili yasal kuruluş, TÜRMOB ve ODA'larımızdır